

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 68/16

Λουξεμβούργο, 28 Ιουνίου 2016

Αποφάσεις στις υποθέσεις T-208/13, Portugal Telecom SGPS, SA κατά
Επιτροπής και T-216/13,
Telefónica, SA κατά Επιτροπής

Το Γενικό Δικαστήριο της ΕΕ επιβεβαιώνει ότι δεν είναι σύνηθες η ρήτρα περί μη ανταγωνισμού μεταξύ της Portugal Telecom και της Telefónica στο πλαίσιο της εξαγοράς του βραζιλιάνικου παρόχου κινητής τηλεφωνίας Vivo από την Telefónica

Η Επιτροπή θα πρέπει, όμως, για τον υπολογισμό του προστίμου σε βάρος των δύο εταιριών, να καθορίσει εκ νέου τις πωλήσεις που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την παράβαση

Η PT (πρώην Portugal Telecom) και η Telefónica είναι παραδοσιακοί πάροχοι ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η PT είναι ο σημαντικότερος πάροχος τηλεπικοινωνιών στην Πορτογαλία και διατηρεί στρατηγική παρουσία και σε άλλες χώρες, ιδίως στη Βραζιλία και στην υποσαχάρια Αφρική. Η Telefónica είναι ο σημαντικότερος φορέας τηλεπικοινωνιών στην Ισπανία και αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους ευρωπαϊκούς ομίλους τηλεπικοινωνιών, με διεθνή παρουσία σε πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής. Η Vivo Participações (Vivo) είναι ένας από τους κύριους φορείς κινητών τηλεπικοινωνιών στη Βραζιλία. Η Vivo τελούσε υπό τον κοινό έλεγχο της Telefónica και της PT μέσω της Brasilcel, ολλανδικής εταιρίας επενδύσεων.

Το 2010 συνήφθη μεταξύ της PT και της Telefónica συμφωνία εξαγοράς μετοχών με αντικείμενο τον αποκλειστικό έλεγχο της Vivo από την Telefónica¹. Στη συμφωνία αυτή οι εν λόγω εταιρίες περιέλαβαν ρήτρα περί μη ανταγωνισμού, με την οποία αναλάμβαναν τη δέσμευση «στο μέτρο που επιτρέπεται από τον νόμο, να απέχουν από τη συμμετοχή ή την επένδυση, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικής, σε κάθε έργο που αφορά τον τομέα των τηλεπικοινωνιών (περιλαμβανομένων των υπηρεσιών σταθερής και κινητής τηλεφωνίας, διαδικτύου και τηλεόρασης, εξαιρουμένων όσων επενδύσεων και δραστηριοτήτων βρίσκονται σε εξέλιξη κατά τον χρόνο υπογραφής της παρούσας συμφωνίας) που ενδέχεται να ανταγωνίζεται τον έτερο συμβαλλόμενο στην ιβηρική αγορά». Η ρήτρα αυτή θα ίσχυε για το διάστημα μεταξύ της 27ης Σεπτεμβρίου 2010 (ημερομηνίας περατώσεως της συναλλαγής) και της 31ης Δεκεμβρίου 2011.

Τον Ιανουάριο του 2011 η Επιτροπή, αφού ενημερώθηκε από την ισπανική αρχή ανταγωνισμού για την ύπαρξη της ρήτρας αυτής, κίνησε διαδικασία κατά της Telefónica και της PT. Τον Φεβρουάριο του 2011, μετά την κίνηση της διαδικασίας εκ μέρους της Επιτροπής, η Telefónica και η PT υπέγραψαν συμφωνία για την κατάργηση της ρήτρας. Σε απόφαση του 2013² η Επιτροπή έκρινε ότι η ρήτρα ισοδυναμούσε με συμφωνία κατανομής των αγορών με αντικείμενο τον περιορισμό του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Επέβαλε, έτσι, στην Telefónica και στην PT πρόστιμα ύψους 66 894 000 ευρώ και 12 290 000 ευρώ αντίστοιχα. Η Επιτροπή έκρινε ότι η ρήτρα εφαρμόζοταν σε όλες τις αγορές παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών τηλεπικοινωνιών και τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ισπανία και την Πορτογαλία («ιβηρική αγορά»), με την εξαίρεση των αγορών παροχής παγκόσμιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και διεθνών υπηρεσιών φορητότητας χονδρικής. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι η ρήτρα μπορούσε να επιβραδύνει την ολοκλήρωση της αγοράς στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Κατά την Επιτροπή η ολοκλήρωση αυτή θα ζημιωνόταν σημαντικά αν παραδοσιακοί πάροχοι όπως η Telefónica και η PT μπορούσαν να

¹ Η συμφωνία συνήφθη στις 28 Ιουλίου 2010. Ο αποκλειστικός έλεγχος της Vivo περιήλθε στην Telefónica, με την απόκτηση του 50 % του κεφαλαίου της Brasilcel.

² Απόφαση C (2013) 306 final της Επιτροπής, της 23 Ιανουαρίου 2013, σχετικά με διαδικασία βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ (υπόθεση COMP/39.839 – Telefónica/Portugal Telecom).

ενισχύσουν την ήδη πολύ ισχυρή τους θέση στην αγορά, προστατεύοντας τις αγορές καταγωγής τους και αποτρέποντας την είσοδο άλλων παρόχων στις αγορές αυτές.

Η PT και η Telefónica ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής και να μειώσει τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν. Αμφισβητούν, ιδίως, ότι η ρήτρα αποτελεί εκ του αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού, καθώς η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι οι εταιρίες αυτές ήταν δυνητικοί ανταγωνιστές και ότι ως εκ τούτου η ρήτρα ήταν ικανή να περιορίσει τον ανταγωνισμό. Υποστηρίζουν, επίσης, ότι θα έπρεπε να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό του προστίμου ο όγκος των πωλήσεων που πραγματοποιήθηκαν σε αγορές ή για υπηρεσίες που δεν υπόκεινται σε δυνητικό ανταγωνισμό, οι οποίες δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ρήτρας.

Με τις σημερινές του αποφάσεις το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει τις προσφυγές της PT και της Telefónica σχεδόν στο σύνολό τους. Η Επιτροπή θα πρέπει, όμως, να προσδιορίσει εκ νέου τις πωλήσεις που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την παράβαση, για να υπολογίσει το ύψος των προστίμων.

Το Γενικό Δικαστήριο φρονεί ότι η PT δεν απέδειξε ότι ο περιορισμός που εισήχθη με την επίδικη ρήτρα ήταν παρεπόμενος σε σχέση με το δικαίωμα εξαγοράς των μετοχών της PT που κατείχε η Telefónica (δικαίωμα το οποίο προβλεπόταν αρχικά και στη συνέχεια αφαιρέθηκε από τη συμφωνία) και σε σχέση με την παραίτηση των μελών του διοικητικού συμβουλίου της PT που είχαν οριστεί από την ισπανική εταιρία (παραίτηση η οποία προβλεπόταν στο τελικό κείμενο της συμφωνίας). Επίσης, το Γενικό Δικαστήριο φρονεί ότι, όπως επισήμανε και η Επιτροπή, από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι η ρήτρα περιλάμβανε υποχρέωση αυτοαξιολογήσεως από την οποία εξαρτιόταν η θέση σε ισχύ της υποχρεώσεως μη ανταγωνισμού. (Η PT υποστήριζε ότι η ρήτρα περιλάμβανε δύο διακριτές υποχρεώσεις – μία κύρια υποχρέωση αυτοαξιολογήσεως και μία δευτερεύουσα υποχρέωση περί μη ανταγωνισμού – και η υποχρέωση περί μη ανταγωνισμού θα καθίστατο δεσμευτική μόνον εφόσον διαπιστωνόταν η νομιμότητά της κατά την υλοποίηση της πρώτης υποχρεώσεως).

Η Telefónica υποστηρίζει, μεταξύ άλλων, ότι η ρήτρα είχε επιβληθεί από την Πορτογαλική Κυβέρνηση ή, σε κάθε περίπτωση, ότι ήταν αναγκαία προκειμένου η Πορτογαλική Κυβέρνηση να μην εμποδίσει τη συμφωνία σχετικά με τη συναλλαγή Vínio. Η Telefónica επισημαίνει ότι για τον λόγο αυτό η μόνη επιλογή που είχε ήταν να προσπαθήσει να περιορίσει τις επιπτώσεις της ρήτρας, μετατρέποντάς τη, με την εισαγωγή της φράσεως «στο μέτρο που επιτρέπεται από τον νόμο», σε ρήτρα αυτοαξιολογήσεως ως προς τη νομιμότητα μιας δεσμεύσεως περί μη ανταγωνισμού. Το Γενικό Δικαστήριο φρονεί ότι η Telefónica δεν προσκόμισε επαρκείς αποδείξεις προς στήριξη των ισχυρισμών αυτών. Επίσης, επισημαίνει ότι η Telefónica δεν πρόέβαλε κανένα στοιχείο ικανό να εξηγήσει για ποιον λόγο μια ρήτρα περί μη ανταγωνισμού στην ιβηρική αγορά θα μπορούσε να θεωρηθεί αντικειμενικά ουσιώδης για συναλλαγή η οποία αφορούσε την εξαγορά μετοχών σε βραζιλιάνικο πάροχο.

Δεδομένου ότι η ίδια η ύπαρξη της ρήτρας είναι ισχυρή ένδειξη περί υπάρξεως δυνητικού ανταγωνισμού μεταξύ της PT και της Telefónica, ότι το αντικείμενό της αποτελούσε συμφωνία κατανομής αγορών, ότι είχε ευρύ πεδίο εφαρμογής και ότι εντασσόταν σε πλαίσιο απελευθερωμένης αγοράς, το Γενικό Δικαστήριο κρίνει ότι **η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη, όπως υποστηρίζει η PT και η Telefónica, να προβεί σε λεπτομερή ανάλυση της διαρθρώσεως των οικείων αγορών και του δυνητικού ανταγωνισμού μεταξύ των εν λόγω εταιριών στις αγορές αυτές για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η ρήτρα αποτελούσε ως εκ του αντικειμένου περιορισμό του ανταγωνισμού.**

Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι εν προκειμένω οι πωλήσεις εταιρίας για δραστηριότητες οι οποίες δεν μπορούσαν να είναι ανταγωνιστικές προς την άλλη εταιρία κατά τη διάρκεια εφαρμογής της ρήτρας πρέπει να εξαιρεθούν κατά τον υπολογισμό του προστίμου, καθώς οι δραστηριότητες αυτές εξαιρούνταν από το πεδίο εφαρμογής της ρήτρας βάσει του ίδιου του γράμματος της ρήτρας, και ότι η Επιτροπή στηρίχθηκε για τον υπολογισμό του προστίμου στις πωλήσεις που ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της ρήτρας. Η Επιτροπή, για να προσδιορίσει την αξία των πωλήσεων των εταιριών η οποία έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό του ύψους των προστίμων, έπρεπε

να εξετάσει τα επιχειρήματα της PT και της Telefónica με τα οποία προέβαλαν ότι ως προς ορισμένες υπηρεσίες δεν υπήρχε δυνητικός ανταγωνισμός μεταξύ τους. Μόνο βάσει μιας τέτοιας πραγματικής και νομικής αναλύσεως θα ήταν δυνατόν να προσδιοριστεί η αξία των πωλήσεων που συνδέονταν άμεσα ή έμμεσα με την παράβαση (αξία η οποία πρέπει να αποτελεί το ποσό αφετηρίας για τον υπολογισμό του βασικού ποσού του προστίμου σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού την οποία εφάρμοσε εν προκειμένω η Επιτροπή). **Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε νέο καθορισμό του ύψους των προστίμων.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποίησής της.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το πλήρες κείμενο των αποφάσεων [T-208/13](#) et [T-216/13](#) είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582